

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

(programma van toetsing in de onderbouw)

Schooljaar
2023-2024

DR. ALBERT SCHWEITZER
COLLEGE PARERA

PTO voor VSBO leerjaar 1 en 2
PTA voor VSBO leerjaar 3
TKL, PKL, PBL

Dr. Albert Schweitzer College Parera
Nieuwe Pareraweg 20, Curaçao
☎ (599-9) 737 8440 • ✉ infoascp@vpco.org
🌐 www.vpco.org

Voorwoord

Hoe het toetsstelsysteem in schooljaar 2023-2024 is geregeld wordt uiteengezet in dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor de bovenbouw (leerjaar 3 en 4) en het programma van toetsing in de onderbouw (PTO) voor de onderbouw (leerjaar 1 en 2). Het PTA (PTO) bestaat uit twee delen.

Deel 1 bevat algemene informatie over de toetsing en de procedures en een toelichting op de inhoud van de PTA's (PTO's). De informatie in het algemene gedeelte geldt voor de basisvorming en in de bovenbouw voor de leerwegen TKL, PKL en PBL.

Deel 2 bestaat uit een programmaoverzicht van elk vak. Dit gedeelte is apart per leerweg opgenomen. Leerlingen ontvangen het PTA (PTO) in de vorm van een boekje. De informatie staat tevens vermeld op de website van de school.

De omschrijving van stof en toetsing per vak is in dit PTA (PTO) met opzet beknopt gehouden om te voorkomen dat het geheel onoverzichtelijk wordt. De leerlingen ontvangen aanvullende informatie in de studiewijzers en via de lesgevende docenten.

Met deze informatie willen wij een eerlijk en duidelijk toetsstelsysteem bieden, dat past bij het karakter van onze school en voldoet aan de wettelijke eisen. Natuurlijk kan in de loop van het schooljaar blijken dat een aanpassing wenselijk is. Wijzigingen kunnen echter uitsluitend plaatsvinden met toestemming van de schooldirectie. U wordt in dat geval over de wijziging door ons geïnformeerd.

Voor de leerlingen is dit PTA (PTO) een belangrijk hulpmiddel om alle leerstof en de daaraan verbonden toetsen te overzien, zodat zij hun studie beter kunnen plannen en met succes aan kunnen pakken. Wij wensen alle betrokkenen, leerlingen, ouders en docenten, toe dat dit PTA (PTO) bijdraagt aan een succesvol verloop van het leerjaar.

Namens de directie en het schoolteam van het dr. Albert Schweitzer College Parera

D. Azulai
Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Algemene informatie over het PTO, PTA leerjaar 1 t/m 3	4
1. De beoordeling	5
2. De regeling voor het geven van cijfers en het berekenen van het gemiddelde	5
3. Inzage in gemaakte toetsen	5
4. Bijzondere omstandigheden zoals geoorloofde en ongeoorloofde afwezigheid.....	6
5. Enkele vakken waarvoor bijzondere afspraken gelden	6
▪ Projectlessen	6
▪ Mens & maatschappij 1.....	6
6. Overige bepalingen.....	7
7. Toelichting op de verschillende soorten toetsen	7
8. Wat is het verschil tussen een kerntoets en een flexibele toets?.....	8
Bijlage 1: Toelichting m.b.t. onregelmatigheden en fraude.....	8
Bijlage 2: Data van de gecoördineerde proefwerken.....	9
PTO/PTA PER VAK	9

Algemene informatie over het PTO, PTA leerjaar 1 t/m 3

Gehanteerde afkortingen :

VSBO	Vorbereidend secundair beroepsonderwijs
TKL	Theoretische kadergerichte leerweg
PKL	Praktisch kadergerichte leerweg
PBL	Praktisch basisgerichte leerweg
GP	Gecoördineerd proefwerk
PO	Praktische opdracht
PTA	Programma van toetsing en afsluiting
PTO	Programma van toetsing in de onderbouw
K	Kerntoets
F	Flexibele toets

1. Welke soorten toetsen zijn er:

Gecoördineerde proefwerken: Deze proefwerken worden in een speciale proefwerkweek gemaakt. Voor vakken als muziek drama en LO wordt geen GP gemaakt. Ook voor de 1-uurs vakken zoals Godsdienst en begeleidingsles wordt geen GP gemaakt.

Praktische opdrachten: Alle praktijkopdrachten, werkstukken enz. die beoordeeld worden met een cijfer.

Kerntoetsen: Toetsen of toets onderdelen in het PTA (PTO) die verplicht afgenomen dienen te worden. De docent of vakgroep kan deze toetsen niet laten vervallen of de omschreven stof wijzigen. Een GP is altijd een kerntoets.

Flexibele toetsen: Kleinere aanvullende toetsen of overhoringen die opgenomen zijn in het PTA (PTO). De docent besluit in samenspraak met de vakgroep of een flexibele toets afgenomen wordt afhankelijk van de ruimte in het programma. Een dergelijke beslissing geldt dan voor alle leerlingen in dezelfde leerweg.

1. De beoordeling

1.1. Voor de beoordeling van de toetsen gebruikt de docent de cijfers 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.

1.2. De gehele cijfers hebben de volgende betekenis:

1 = Zeer slecht	6 = Voldoende
2 = Slecht	7 = Ruim Voldoende
3 = Zeer onvoldoende	8 = Goed
4 = Onvoldoende	9 = Zeer goed
5 = Bijna voldoende	10 = Uitmuntend

1.3. **Bekendmaking van het cijfer:** Het cijfer van een toets wordt zo spoedig mogelijk (binnen 10 werkdagen) aan de leerling bekend gemaakt.

2. De regeling voor het geven van cijfers en het berekenen van het gemiddelde

Alle toetsen tellen samen, vermenigvuldigd met hun wegingsfactor en gedeeld door het totaal van de wegingsfactoren, mee voor de bepaling van het doorlopend gemiddelde. Het doorlopend gemiddelde aan het einde van een periode is het cijfer dat op het rapport komt. Het doorlopend gemiddelde aan het einde van het schooljaar, afgerond op een geheel getal, is het eindcijfer.

Voor afronding gelden de rekenkundige afrondingsregels (voorbeeld → 6,449 wordt 6,4 en 6,450 wordt 6,5).

Voorbeeld van de berekening van het doorlopend gemiddelde:

Toets1: cijfer 6,8 weging=2; Toets2: cijfer 5,3 weging=1; Toets3: cijfer 8,1 weging=3

$$\text{Berekening doorlopend gemiddelde: } \frac{6,8 \times 2 + 5,3 \times 1 + 8,1 \times 3}{2 + 1 + 3} = \frac{43,2}{6} = 7,2$$

3. Inzage in gemaakte toetsen

De overhoringen, proefwerken en praktische opdrachten worden door de docent klassikaal besproken, zodat de leerling van de gemaakte fouten kan leren om zodoende soortgelijke fouten in de toekomst te voorkomen. Wij willen benadrukken dat het belangrijk is dat de leerling alle overhoringen, proefwerken en vooral praktische opdrachten op de toets dag maakt. Praktische opdrachten zijn moeilijk in te halen. Meestal wordt het vervangen met een andere opdracht.

Indien ouders/voogd/verzorgers inzage willen hebben in gemaakte toetsen, kunnen zij via de administratie een schriftelijk verzoek indienen bij de directie. Vervolgens wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek met alle betrokkenen. **Inzage kan tot uiterlijk het einde van de periode waarin de toets is gemaakt. GP toetsen kunnen tot uiterlijk 10 werkdagen na de GP worden ingezien. Voor de laatste periode geldt dat de dag van inzage geldt als het laatste inzage moment.**

4. Bijzondere omstandigheden zoals geoorloofde en ongeoorloofde afwezigheid

- 4.1. In geval van ziekte dienen de ouders/verzorgers via de gebruikelijke ziekmelding van een leerling bij de schooladministratie te melden dat een leerling afwezig is. Dit gebeurt door schriftelijke melding zodra de leerling weer beter is. In geval van afwezigheid door andere vormen van overmacht dient te worden gehandeld als bij ziekte.
- 4.2. Indien een toets niet is afgelegd op het vastgestelde tijdstip of binnen de vastgestelde termijn zonder een naar het oordeel van de directie geldige reden dan wordt dit in eerste instantie aangemerkt als een onregelmatigheid. De directie kan besluiten dat het cijfer 1 gegeven wordt.
- 4.3. Als de leerling geoorloofd afwezig was bij een toets en voor een mogelijkheid tot inhalen in aanmerking komt, moet hij zich na terugkomst op school zelf melden bij het door de school vastgestelde centrale inhaalmoment in het lokaal dat hiervoor is aangewezen. Indien de leerling niet verschijnt bij het centrale inhaalmoment en voor zijn afwezigheid geen geldige verklaring heeft is 4.2 van toepassing. Dit betekent dat de afwezigheid wordt aangemerkt als een onregelmatigheid en de directie kan besluiten dat het cijfer 1 gegeven wordt.
- 4.4. Indien een leerling om geoorloofde reden meerdere toetsen heeft gemist maakt de directie of een ander daartoe aangewezen lid van het ASCP team afspraken met de leerling over het inhalen van de gemiste toetsen, zodanig dat de leerling niet meer dan 2 toetsen (inhaaltoetsen en/of reguliere toetsen) op één dag hoeft te maken.

5. Enkele vakken waarvoor bijzondere afspraken gelden

▪ **Projectlessen**

In leerjaar 1 en leerjaar 2 worden projectlessen gegeven (5 lessen per week). In deze lessen worden er verschillende vakken gecombineerd en in projectvorm aangeboden aan de leerlingen. In leerjaar 1 zijn de vakken techniek, drama, beeldende vorming, muziek en rekenen met elkaar verbonden. In leerjaar 2 zijn de vakken techniek, drama, muziek, mens & maatschappij en verzorging met elkaar verbonden. De leerlingen krijgen op hun rapport aan het einde van elke periode een beoordeling O/V/G (Onvoldoende/Voldoende/Goed), welke ook meetelt voor de overgang. Uitgebreide toelichting en verantwoording betreffende de projectlessen is te vinden in het handboek projectlessen onderbouw.

▪ **Talent-les**

In leerjaar 1 hebben de leerlingen de keuze voor talent-les (2 uur per week), dit vak geldt alleen voor een beperkt aantal leerlingen. Tijdens deze lessen krijgen de leerlingen de mogelijkheid om hun talenten verder te ontwikkelen en hierop te reflecteren. Hierbij moet gedacht worden aan dans, muziek, zang, drama, beeldende vorming en kunst in het algemeen. De leerlingen krijgen op hun rapport aan het einde van elke periode een beoordeling O/V/G (Onvoldoende/Voldoende/Goed), welke ook meetelt voor de overgang

▪ **Mens & maatschappij 1**

Alle leerlingen krijgen het vak Mens & maatschappij 1 in leerjaar 3. Het wordt afgesloten aan het einde van het 3e leerjaar, maar komt in het examenjaar terug op de cijferlijst als onderdeel van het combinatiecijfer. Het telt voor een derde deel mee in het combinatiecijfer dat één van de eindcijfers is dat meetelt in de slagingsregeling. Het is dus belangrijk dat de leerlingen mens & maatschappij 1 met een zo goed mogelijk resultaat afronden in leerjaar 3.

6. Overige bepalingen

- 6.1. Voor een leerling die tot een leerjaar wordt toegelaten gedurende het schooljaar en nadat in dat leerjaar al toetsen gehouden zijn, stelt de directeur een regeling vast in overleg met de docenten en de leerling en zijn ouders.
- 6.2. In gevallen waarin dit programma van toetsing en afsluiting niet voorziet, beslist de directie na de betrokken partijen gehoord te hebben.
- 6.3. In alle gevallen waar naar een kandidaat verwezen wordt als “hij” kan ook “zij” gelezen worden.
- 6.4. Waar gelezen wordt: de ouder(s), kan ook gelezen worden: de verzorger(s) of voogd(en), mits deze de status heeft (hebben) van wettelijke vertegenwoordiger van de leerling.
- 6.5. Waar sprake is van (mede) ondertekening door de ouder(s) van een leerling geldt dit voor leerlingen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Meerderjarigen (18 jaar en ouder) hebben in dit geval zelf tekenbevoegdheid. Desondanks kan de directeur in gevallen bepalen dat de ouder of voogd mede dient te ondertekenen.
- 6.6. De directeur behoudt zich het recht voor de ouders van meerderjarigen over alle schoolzaken inlichtingen te verschaffen, tenzij de meerderjarige schriftelijk kenbaar maakt dat hij dit niet wenst. In dat geval dient de ouder een verklaring te ondertekenen hiervan in kennis gesteld te zijn.
- 6.7. Voor de overgangsnormen verwijzen we naar onze schoolgids 2022-2023. Hierin staan per leerjaar de overgangsnormen vermeld. Voor meer informatie hierover kunt u ook altijd terecht bij de mentor of een afspraak maken met de directie.

7. Toelichting op de verschillende soorten toetsen

1. Gecoördineerd proefwerk

De gecoördineerde proefwerken worden gecoördineerd afgenomen in één van de drie aparte toets weken. De gecoördineerde proefwerken evalueren opgedane kennis en vaardigheden (meestal) door middel van een schriftelijke toets. Voor de gecoördineerde proefwerken geldt een speciaal rooster en alle parallelklassen van een leerjaar en leerweg maken op hetzelfde moment dezelfde toets. Voor deze toets wordt een cijfer gegeven. Dit cijfer wordt afgerond op één decimaal.

2. Tussentoetsen

Dit zijn alle andere proefwerken, overhoringen en opdrachten die gedurende het schooljaar worden gegeven en waarvoor een cijfer als beoordeling gegeven wordt. Ook deze toetsen tellen mee in het doorlopend gemiddelde. De tussentoetsen worden in de meeste gevallen tijdens de les bij de vakdocent gemaakt.

3. Praktische opdrachten

Bij een praktische opdracht worden vaardigheden getoetst in combinatie met de leerstof. De praktische opdracht is een vorm van een tussentoets. Voorbeelden van praktische opdrachten zijn werkstukken, praktijkopdrachten voor het sector vak en een practicumopdracht bij exacte vakken. Bij alle vakken en programma's komen praktische opdrachten voor, waarbij zowel het proces als het product wordt beoordeeld. Beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de leerling bekend gemaakte criteria. De weging van het cijfer voor de praktische opdracht wordt in het PTA (PTO) aangegeven.

4. Sectorwerkstuk in de TKL

Al in het derde leerjaar beginnen de leerlingen met hun sectorwerkstuk. Bij het sectorwerkstuk gaat het om de uitwerking van een thema dat past binnen de sector. De leerlingen besteden in leerjaar 3 en leerjaar 4 tenminste 20 uur aan het sectorwerkstuk. Het werkstuk hoeft niet binnen de stof van een vak te passen. Het thema staat centraal. Het sectorwerkstuk gaat bij voorkeur over maatschappelijk relevante onderwerpen of onderwerpen die te maken hebben met de beroepswereld, die bij de sector past. Voor het sectorwerkstuk is het noodzakelijk dat leerlingen informatie verzamelen, ordenen en presenteren. Er zijn verschillende presentatievormen. Met het sectorwerkstuk worden vakvaardigheden, algemene en communicatieve vaardigheden getoetst. De beoordeling vindt in het 4^e leerjaar plaats door minimaal twee docenten aan de hand van criteria, die vooraf aan de leerling kenbaar zijn gemaakt. Bij het sectorwerkstuk worden zowel proces als product beoordeeld. Het sectorwerkstuk **moet** met de waardering 'voldoende' of 'goed' worden afgesloten, telt niet mee in het cijfer van afzonderlijke vakken en wordt apart op de cijferlijst vermeld.

8. Wat is het verschil tussen een kerntoets en een flexibele toets?

Alle gecoördineerde proefwerken zijn kerntoetsen. De tussentoetsen kunnen kerntoetsen of flexibele toetsen zijn. Dit staat aangegeven in het PTA (PTO). Kerntoetsen zijn toetsen die verplicht afgenomen moeten worden. Hiervan kan alleen afgeweken worden in bijzondere omstandigheden en na toestemming vooraf van de directie van de school. Bij flexibele toetsen heeft de vakgroep zelf de ruimte om te bepalen of de toets wel of niet afgenomen wordt afhankelijk van de ruimte in het programma. De directie wordt in dit geval in kennis gesteld. Voorwaarde is wel dat de beslissing over het wel of niet afnemen geldt voor alle leerlingen die dit vak in een bepaalde leerweg volgen.

Bijlage 1: Toelichting m.b.t. onregelmatigheden en fraude

Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:

- Het ongeoorloofd doorgeven, uitwisselen of overnemen van gegevens m.b.t. een onderdeel van een toets, voor, tijdens of na afloop van een toets. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude.
- Het verstoren van het rustige en ordelijke verloop van een tussentoets of een gecoördineerd proefwerk.
- Het niet voldoen aan de gestelde inleverdata van praktische opdrachten of werkstukken of onderdelen ervan.
- Het hebben van spiekmateriaal bij een toets. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude.
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van een niet zelf gemaakt (deel van een) werkstuk, of enig ander geraadpleegd werk zonder de geraadpleegde bron te vermelden. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude. Ook het doorgeven van eigen gemaakt werk aan andere leerlingen is een onregelmatigheid!
- het kopiëren, opnemen of verwerken van in een eerder schooljaar zelf gemaakt werk in een opnieuw in te leveren opdracht zonder dat daar eerst uitdrukkelijk toestemming voor is verkregen bij de docent.
- Het niet uitvoeren van opdrachten of onoorbaar gedrag tijdens de stage.

Bijlage 2: Data van de gecoördineerde proefwerken.

GP-1 week:	16 t/m 20 oktober 2023
GP-2 week:	29 januari t/m 2 februari 2024
Midterm	8 t/m 12 april 2024 (lj 1 t/m 3 + 4 tkl)
GP-3 week:	3 t/m 7 juni 2024

PTO/PTA PER VAK

Het PDF bestand wordt ook gedeeld met ouders en leerlingen